

Catalunya ha suportat en silenci, moltes vexacions, perquè pel damunt de tot ha tingut un sol pensament: **GUANYAR LA GUERRA!**

L' IDEAL

FRANQUEIG CONCERTAT

(Segona època) Any II - Núm. 75 Setmanari afiliat a l'Esquerra Republicana de Catalunya Preu 15 cèntims
LLEIDA: divendres 30 de juliol de 1937.

Redacció i Administració: Blondel, 60. Telèfon 1221

TEMES D'ACTUALITAT

Del discurs de Comorera

En la I Conferència del P. S. U., celebrada aquests dies a Barcelona, el secretari general del Partit, Joan Comorera, ha fet l'acostumat discurs. Ha parlat extensament de moltes coses, dignes de comentari; però avui no ens interessa subratllar més que una manifestació important de Comorera: la democràcia del Partit Socialista Unificat.

En corroboració del que afirmava, Joan Comorera raonava així:

«El nostre Partit és un Partit democràtic, organitzat sobre la base del centralisme democràtic. És el Partit més democràtic del nostre país, car actua per mitjà dels seus organismes bases, de les cèl·lules, car exigeix a cada un dels seus militants una activitat determinada, planteja, com a condició primera, per a ésser militant, pertànyer o ésser activista d'un dels seus organismes de base, d'una de les seves cèl·lules. I és un Partit democràtic perquè en l'elaboració de la política del Partit, hi participa col·lectivament tot el Partit de dalt a baix, car aquesta Conferència ha estat preparada també sobre la base de la discussió col·lectiva del projecte de resolució política i d'Estatuts.

Tot això està molt bé. Resta ben clar que el Partit, en el seu règim intern, es mou democràticament. Però això no és prou per a afirmar, no sols que el Partit és democràtic, ans que ho és més que cap. I amb una senzilla interrogació en tindrem prou per a fer veure que l'afirmació de Comorera és discutible.

El Partit, és partidari de la dictadura del proletariat? Si, o no, sense excuses. Sí, n'és partidari, com repetidament ho han afirmat els seus homes destacats; ara per a parlar més exactament, en lloc de «ho han afirmat» hauríem d'escriure «ho afirmaven», car mentre en els primers mesos d'actuació del P. S. U., quan érem en plena bullida, i quan ja s'havia pregonat per ells mateixos la mort de tots els vells partits esquerrans de tipus demo-liberal com el nostre, ara, com si el seny reprengué el seu imperi, trobareu rarament aqueixa afirmació en llurs actuacions. Per exemple, nosaltres recordem haver llegit a l'òrgan local del Partit, U. H. P., sengles editorials en defensa de la dictadura del proletariat, en termes estrictament bolxevics, i ara, com si es volgués recatar el propi pensament, si és que es conserva, no veureu que se'n faci mai menció. Però ho han dit, i ben públicament, i l'afirmació no ha estat rectificada, i hem d'argumentar a base

de creure que el P. S. U. segueix partidari de la dictadura del proletariat.

Doncs bé, si és així, el Partit no sols no seria democràtic, ans essencialment antidemocràtic, car si hi ha dos termes radicalment oposats són aqueixos: dictadura i democràcia.

Hi ha un socialisme democràtic: el de Prieto, de los Ríos i Negrín; hi ha un socialisme antidemocràtic: el de Largo Caballero, Díaz, i penso que també el de Comorera. Largo Caballero és l'autor d'aquella frase que podria servir de consigna a Hitler: *Libertat, para què?*

La democràcia és el govern de la majoria. La dictadura és el govern d'una minoria audaç que s'imposa per procediments de violència. Aqueixa és la línia divisòria.

Aparentment, després de la nova Constitució, Rússia és una democràcia amb sufragi universal secret i directe. Però no ho és, en realitat, car sols la minoria governant, que representa el deu per cent de la població, té dret a presentar candidats. No hi ha cap diferència essencial entre això i la llista de 400 diputats que Mussolini presenta i que el cos electoral pot votar o no. I és que totes les dictadures s'assemblen.

No val a jugar l'equívoc en conceptes tan fonamentals. I el Partit Socialista Unificat hauria de fixar definitivament la seva posició. Bé està que, interiorment, és un org. il per procediments democràtics; però no basta, car el Partit actua, no sols en el seu clos intern, ans es relaciona amb tots els altres i en la vida pública.

Dictadura, democràcia? Tal és el dilema del P. S. U. La tria s'imposa. Si demà, en una consulta electoral, el Partit és derrotat, acatarà el resultat o bé, per la força, voldrà violentar-lo i imposar la voluntat de la seva minoria a la dels que no l'han seguit?

Ens temem que, amb tot, seguirà el còmode confusionisme.

De Mataró, encara

En un dels nostres números anteriors comentàvem amb el degut elogi el fet que a Mataró, la bella ciutat del Maresme, no es publicués més que un sol diari antifeixista, òrgan de totes les tendències polítiques i sindicals d'aqueix comú denominador, i que fos editat pel seu Consell Municipal. Probablement els nostres lectors no hauran oblidat les reflexions que el fet ens suggeria, que no dubàvem de qualificar d'exemplar.

Avui, llegint el número corresponent al dia 25 del corrent de *Llibertat*, que tal és el nom del col·léga de referència, hi trobem quelcom digne de menció es-

pecial. És una nota signada pel Comitè Local de la C. N. T. en la que es convidava el poble a l'acte inaugural de la Casa Confederal que tindrà lloc demà, dissabte. Es tracta d'un nou edifici, veritable temple del treball i de la cultura, que honora molt els que l'han fet.

Fins ací, la cosa no oferiria res de particular. Però el que si en té és que tot això s'hagi fet, com fa constar clarament el Comitè Local de la C. N. T., «per obra dels seus Sindicats que ho han portat a cap per mitjà del seu propi esforç», i més avall afegeix que «ret homenatge als obrers de la construcció en general que amb llur esforç, moltes vegades desinteressat, han fet possible la realització d'aquesta obra magnífica».

Si bé ho mirem, ni això darrer és res d'extraordinari. Fins ara, sempre havíem vist que allò que respon a necessitats i desitjos d'una col·lectivitat, fós la col·lectivitat mateixa l'encarregada de portar-ho a terme «amb llur esforç». Quin escàndol no s'hauria aixecat, no massa enllà del temps, que les coses es fessin, no amb el propi esforç, ans amb el dels altres. Els treballadors de Mataró no han fet, en el cas particular que examinem, més que seguir l'únic camí moralment admissible.

La dissort és que el cas dels cenetistes de Mataró és com una merla blanca, de tant rar, no sols entre els cenetistes, sinó en els de totes les lleires de l'abecedari. Per això la seva obra serà perdurable, i desafiarà tots els temps, bons i dolents, i totes les crítiques, pel fet de néixer assegurada no sols en bons fonaments materials, sinó morals, que són els que, en definitiva, ho resisteixen tot i prevalen.

Vegi's com tenem raó d'atribuir una gran importància al fet de sortir un sol diari antifeixista a Mataró. Allí hi ha control dels actes públics, propi i aliè, i pel fet d'existir, no són possibles certs fets que en altres indrets de Catalunya es donen. Per exemple, a Lleida.

Val a dir que Mataró té la sort de comptar entre els seus fills un home la vida del qual és tota una executòria de fortitud, i aqueix home es diu Joan Peiró.

Catalanisme... en castellà

Els propagandistes polítics, i, singularment, els oradors de míting, saben

que entre les precaucions a prendre quan van a parlar a determinada població, una de les més elementals consisteix a saber, de cara al poble en perspectiva, allò de què convé parlar i allò de què convé silenciar. Si ells mateixos no ho pregunten, abans del respectiu discurs, són els propis correligionaris del poble els que els ho diuen.

Aqueixa observació, elevada a un pla convenient, era perfectament aplicable abans, i ho és encara, al cas conjunt de Catalunya. Arreu d'Espanya es prou coneguda la següent veritat: que en cada català hi ha, conscientment o inconscientment, un catalanista com una casa. Per alguna cosa hem estat, durant segles, no sols una Nació, com encara som, ans un Estat. Aqueixa realitat viva ha cristal·litzat en forma tan indescifrable en la consciència dels seus fills que, malgrat el segle i mig d'eclipsi estatal, s'imposa a tots els afanys d'hegemonia exterior. Per això, quan en resonants i aparatoses ambaixades se'n venia a colonitzar, se sabia que no hi havia més remei que sotmetre's, de grat o per força, al fet del catalanisme, i en els discursos no hi havia més remei que fer sonar la corda dels afalacs i de les concessions, car del contrari estaven condemnats al més estrepitiós fracàs.

Qui haurà pogut oblidar, a guisa d'exemples, el «cant» que fèien, quan a Catalunya rellaven, els Marañon, Barriobero, J. Ortega i Gasset, Fabra Ribas, Lluís de Zulueta i tantíssims d'altres? Amb tot, a les Corts Constituents, als catalans ens vagà de corèixer de veritat la ficció dels seus sentiments respectuosos amb el plei polític fonamental de la nostra terra. Després, amb la guerra, alguns d'ells s'han acabat de descarar. Dignes excepcions a la regla són homes del temperament liberalíssim d'Azaña, Bello i Ossorio i Gallardo.

Ara, observem un fet semblant. Com a Catalunya, si s'hi vol fer alguna cosa, s'ha d'actuar en catalanista, no hi ha més remei que concedir. I posats a concedir, se'n diu que el nostre sentiment nacional ha estat superat, que ja no és problema. I s'encarreguen de dir-nos-ho un seguit de senyors Gimenez, Hernandez, Perez i Garcia, que escriuixen. I ens ho diuen... en castellà!

Miau! responem nosaltres, com la mixina que, escaldada, amb aigua tèbia en té prou.

**El P. S. U. és l'Estat Major del proletariat.
L'Estat Major, és el proletariat del P. S. U.
.....l'Estat Major no pot fer política segons ordre del Ministeri de Defensa Nacional del mes de juny.**

AE

ARCHIVOS ESTATALES